

VYSOKÁ ŠKOLA
ZDRAVOTNICKÁ

Etnické klima v ČR, otázky integrace a poskytování zdravotní péče

Jitka Krocová

Etnické klima

- pojem zavedl sociolog I. Gabal → postoje, a přestavy české společnosti o soužití s etnicky odlišnými komunitami.

Počet cizinců v ČR

Rok 2023

1 063 225

Datum zveřejnění: 28. 06. 2024

Počet cizinců s trvalým pobytem

Rok 2023

348 592

Datum zveřejnění: 28. 06. 2024

Počet narozených cizinců

Rok 2023

7 573

Datum zveřejnění: 28. 06. 2024

Nabytá státní občanství ČR

Rok 2022

6 453

Datum zveřejnění: 31. 10. 2023

Hlavní aspekty etnického klimatu

- vážnost a naléhavost etnických problémů a vztahů – do jaké míry jsou etnické problémy závažné pro českou populaci.
- postoje české populace k otevírání ČR cizincům, k imigraci a k národnostníma a etnickým skupinám
- pohled majoritní populace na soužití s romskou menšinou o etnické postoje české společnosti ve vztahu k bezpečnostním problémům ČR
- data, která jsou k těmto otázkám prezentována, odrážejí pouze názory majoritní populace ve vztahu k minoritám, ale nevypovídají o názorech a postojích menšin ve vztahu k majoritní společnosti

Migrační trendy

Migrace - změna trvalého pobytu.

- vnitřní - změna trvalého pobytu za hranice určité administrativní jednotky, zpravidla obce.
- mezinárodní - změna obvyklého pobytu za hranice státu, OSN stanovuje limitní hranici jednoho roku pobytu za hranicemi daného státu.

Determinanty mezinárodní migrace

- 1) Ekonomické faktory
- 2) Politické faktory
- 3) Demografické faktory
- 4) Ekologická situace
- 5) Psychologické faktory
- 6) Migrační politika
- 7) Následování rodinného příslušníka
- Multifaktorová podmíněnost!

4 hlavní typy migrace

- Pracovní migrace (trvalá i dočasná)
- Sjednocování rodin
- Uprchlíci
- Ilegální migrace

Zdravotní péče druhy pobytů

- Zákonné pojištění
- Smluvní pojištění (komerční smlouva) - cestovní poj.
- Veřejné zdravotní pojištění je dáno zákonem 48/1997 Sb.
- Zdravotní pojišťovny – VZP, oborové zaměstnanecké, resortní zaměstnanecké, podnikové zaměstnanecké

Zdravotní péče druhy pobytů

Cizinci s trvalým pobytem (TP) v ČR

- Ze zákona je v České republice povinně zdravotně pojištěna každá osoba, která má **na území ČR trvalý pobyt**, tzn. i cizinec, pokud ovšem nepodléhá právním předpisům jiného členského státu EU/státu EHP/Švýcarska/Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, nebo nepodléhá dle mezinárodní smlouvy předpisům druhého smluvního státu.
- Zdravotní pojištění vzniká těmto osobám získáním trvalého pobytu na území ČR a zaniká smrtí pojištěnce, jeho prohlášením za mrtvého nebo skončením trvalého pobytu na území ČR.

Cizinci bez povolení k trvalému pobytu v ČR

Cizinec bez povolení k trvalému pobytu v ČR je povinně účasten veřejného zdravotního pojištění podle zákona o veřejném zdravotním pojištění (pokud ovšem nepodléhá právním předpisům jiného členského státu EU/státu EHP/Švýcarska/Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, nebo nepodléhá dle mezinárodní smlouvy předpisům druhého smluvního státu), pokud:

- je zaměstnancem zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území ČR,
- mu bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR za účelem vědeckého výzkumu,
- mu byl udělen azyl na území ČR,
- mu byla udělena doplňková ochrana na území ČR,

- mu bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území ČR podle zákona o dočasné ochraně cizinců nebo se podle zákona o pobytu cizinců na území ČR za takovou osobu považuje,
- jde o nezletilé dítě, které bylo na území ČR umístěno na základě předběžného opatření soudu do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo do ústavu pro péči o děti nebo na základě předběžného opatření nebo usnesení soudu do péče fyzické osoby,
- splní podmínky stanovené právními předpisy EU,

Cizinci bez povolení k trvalému pobytu v ČR

- se narodil na území ČR a jeho matka má povolený dlouhodobý pobyt na území ČR, a to do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku, a dále po dobu řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podané za tuto osobu, byla-li žádost podána do 60 dnů ode dne jejího narození,
- jde o nezletilou osobu, které bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR.

Cizinec bez trvalého pobytu má v měsících, kdy není účasten v systému veřejného zdravotního pojištění z výše uvedených důvodů, možnost uzavřít si komerční zdravotní pojištění.

Postavení cizinců v systému zdravotní péče na území ČR

Pobyt za účelem turistiky

- zpravidla pojištění, pokud nejsou, je jim v případě naléhavosti poskytnuta neodkladná nebo nezbytná péče
- povinnost cizinců na vyžádání doložit doklad o ZP

Postavení cizinců v systému zdravotní péče na území ČR

Děti narozené v ČR matkám s povolením k dlouhodobému pobytu je podle zákona povinen oznámit jejich zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník do 8 dnů ode dne narození zdravotní pojišťovně, u které je pojištěna matka dítěte v den jeho narození.

Není-li matka dítěte v ČR zdravotně pojištěna, oznámí narození dítěte zdravotní pojišťovně, u které je pojištěn otec dítěte v den jeho narození.

Nejsou-li rodiče v ČR zdravotně pojištěni, oznámí narození dítěte Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR.

Postavení cizinců v systému zdravotní péče na území ČR

- **Pojistné za tyto novorozené děti platí zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník na účet příslušné zdravotní pojišťovny za každý kalendářní měsíc.**
- Pohledávka je vždy splatná do 8. dne následujícího měsíce. Vyměřovacím základem je minimální mzda pro daný rok.

Postavení cizinců v systému zdravotní péče na území ČR

- Za nezletilé osoby je získání povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR podle zákona povinen oznámit zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník do 8 dnů. V případě, že má taková nezletilá osoba zároveň sjednané komerční pojištění, pak je oznamovací povinnost pro vstup do veřejného zdravotního pojištění nejpozději 8 dnů přede dnem ukončení platnosti komerčního pojištění.
- **Pojistné za tyto nezletilé osoby platí zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník na účet příslušné zdravotní pojišťovny za každý kalendářní měsíc.** Pohledávka je vždy splatná do 8. dne následujícího měsíce. Vyměřovacím základem je minimální mzda pro daný rok.

Zahraniční studenti

- studenti studující na náhrady státu – stejné jako u českých studentů
- studenti studující na vlastní náhrady – smluvní pojištění nebo vlastní prostředky
- nevztahuje se na studenty ze SR

Smluvní zdravotní pojištění

- Krátkodobé SP – pobyt do 365 dnů- turistika, pracovní důvody
- **Dlouhodobé SP – pobyt nad 365 dnů – cizinci s vízem nad 90 dnů**
- Volba pojišťovny není možná, uzavírá se s VZP
- Smlouva od - do

Krátkodobé smluvní pojištění

- úhrada na náhlé a neodkladné případy léčby
- náklady na akutní zubní ošetření do 5000,-
- náklady na repatriaci do vlastní země
- náklady na převoz ostatků do mateřské země

Dlouhodobé smluvní pojištění

Náhrady na:

- diagnostickou p.
- léčebnou p.
- ambulantní p.
- nemocniční p.
- úhrada léků a ZP
- doprava do ZZ

Veřejné zdravotní pojištění

- Osoby s trvalým pobytem na území ČR (občané s TP)
- Osoby, které nemají TP, ale jsou zaměstnanci zaměstnavatele na území ČR
- VP zaniká ukončením TP, ukončením ZP

Právní předpisy upravující poskytování zdravotní péče cizinců,

- Mezinárodní smlouvy: multilaterální, bilaterální
- Právní normy EU
- Vnitrostátní právní předpisy: zákony, vyhlášky, nařízení vlády, usnesení vlády, metodické pokyny ministerstev, vnitřní a organizační předpisy ZP a ZZ

Samostatná práce...

- Jaké informační zdroje (pro pacienty i zdravotníky) jsou využívány na vašem pracovišti v souvislosti s poskytováním zdravotní péče cizincům?
- Zkuste zjistit, jaké jsou nejčastější důvody poskytnutí zdravotní péče cizincům v ČR.

Seznam použité literatury

- IVANOVÁ, Kateřina, ŠPIRUDOVÁ, Lenka a KUTNOHORSKÁ, Jana. *Multikulturní ošetřovatelství I*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2005. 248 s. Sestra. ISBN 80-247-1212-1.
- ŠPIRUDOVÁ, Lenka et al. *Multikulturní ošetřovatelství II*. Vyd. 1. Praha: Grada, ©2006. 248 s. Sestra. ISBN 80-247-1213-X.
- www.cizinci.cz
- www.integracnicentra.cz, www.uzis.cz
- [Zdravotní pojištění cizinců - VZP ČR](#)